Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri.
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 109. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ, 17 (29) Maiu 1888.

**Brașovŭ**, 16 Maiu st. v. 1888.

Intre foile unguresci din Clușiu s'a iscatŭ o cértă înfocată din causa Evreului Rosenberger, care a primitŭ de curêndŭ nemeșugulŭ ungurescŭ cu predicatulŭ „de Gilău“.

Precum scimŭ, oposiționalulŭ „Ellenzék“ a combătutŭ aspru distincțiunea ce i s'a făcutŭ acestui Evreu bogatŭ susțiindŭ, că n'are alte merite, decâtŭ că a dăruitŭ patru mii florinĭ „Crucei roșie“ și îngrașă bivolĭ pe moșia sa.

Critica fóiei oposiționale a scosŭ din sărite pe „Kolozsvar“, organulŭ principalŭ alŭ guvernamentalilorŭ din Clușiu, care mâniatŭ focŭ, că i se atacă Jidovii esclamă: „La noi încă nu este cestiune jidovéscă, dér continuându-se sportulŭ, ce și-lŭ permitŭ cavalerii democrațĭ (din oposițiune) contra tagmei lui Rosenberger, Goldberger și Egerberger, va esista o asemenea cestiune și la noi, antisemitismulŭ își va redica capulŭ și între Ungurii din Ardealŭ.“

Și acésta, ar fi o mare primejdiă pentru Ungurii ardelenĭ, deórece, ḑice „Kolozsvar,“ „rassa jidovéscă servesce spre întărirea lorŭ.“ Bine că Germania lovesce în Jidovĭ, dér ea este „mare și unită“ și 'șĭ póte permite acestŭ lucsŭ, căcĭ „nare lipsă de ei“, pe când Ungurii, mai alesŭ cei ardelenĭ, arŭ comite celŭ mai mare pĕcatŭ décă arŭ imita pe Junkerii germanĭ.

Jidovulŭ — adauge fóia guvernamentală — se face Ungurŭ și se alătură la noi, la nisuințele și munca nóstră; vĕḑut'a cineva Jidovĭ valachisațĭ orĭ săsițĭ? Dér maghiarisațĭ suntŭ mai toțĭ.

In foculŭ sĕu de apĕrare „Kolozsvar“ face o mărturisire fórte prețiósă pentru aprețiarea raporturilorŭ dintre guvernanțĭ și poporŭ.

Ḑiceți că Jidovii în comunele rurale sunt o calamitate? — „Calamitate ḑeu — esclamă fóia gu-
„vernului — dér ei suntŭ *cea mai
„mică calamitate*. Cineva *trebue* sĕ se
„îmbogățéscă în contulŭ celorŭ
„slabĭ. *Trebue* fără îndoiélă, căcĭ
„în contra relelorŭ pornirĭ numai
„Dumneḑeu se póte lupta. Vala-
„hului din Câmpiă îĭ *trebue* rachiu.
„Arendașulŭ regalelorŭ este séu
„vr'unŭ țĕranŭ valahŭ istețŭ, séu
„jidovulŭ. (Maghiarulŭ nu e bunŭ
„pentru acésta nicăirĭ). Valahulŭ
„décă se 'ncripéză — ni se face
„dușmanŭ. Până ce a fostŭ sĕ-
„racŭ, ne-a fostŭ bunŭ prietenŭ“,

Și acum urméză conclusiunea, care aruncă deplină lumină asupra „părintescilorŭ“ intențiunĭ ale guvernanților:

„Jidovulŭ“ — ḑice „Kolozs-
„var“ — décă se îmbogățesce de-
„vine îndoitŭ Maghiarŭ. In multe
„locurĭ de pe Câmpiă jidovii for-
„méză insulele maghiarimei.“

Mai trebue sĕ spunemŭ ce resultă din aceste afirmărĭ și mărturisirĭ ale fóiei guvernamentale?

„Kolozsvar“ nĭ-o spune pe față, clarŭ și neîndoiosŭ, că consideră de-o mai mare calamitate bunăstarea țĕranului românŭ, decâtŭ exploatarea lui la sate de către Jidovĭ.

Numai așa și nu altfelŭ se potŭ înțelege cuvintele de mai susŭ. Căcĭ décă odată se admite, că este în interesulŭ celorŭ dela putere ca țĕranulŭ românŭ sĕ rĕmână sĕracŭ lipitŭ, deórece, îndată ce ajunge la o stare mai bunicică, elŭ devine, după „Kolozsvar“, contrarŭ alŭ lorŭ, atuncĭ de aci trebue sĕ se conchidă, că nu le pasă celorŭ dela cârmă de esploatarea satelorŭ române prin Jidovĭ, ci dorescŭ din potrivă ca Jidovii sĕ se îmbogățéscă în contulŭ țĕranilorŭ românĭ, ca aceștia sĕ rĕmână în vecĭ sĕracĭ și astfelŭ — după logica fóiei clușiene — în vecĭ prietenĭ bunĭ ai Maghiarilorŭ dela stăpânire.

Și cum sĕ mai descriemŭ cinismulŭ, celŭ dă pe față „Kolozsvar“, când afirmă, că cineva *trebue* sĕ se îmbogățéscă pe spinarea poporului și că în contra relelorŭ porniri numai Dumneḑeu se póte lupta?

Așa înțelege fóia subvenționată de guvernulŭ ungurescŭ chiămarea acestuia față cu poporulŭ! In alte state, carĭ în adevĕrŭ se bucură de folósele civilisațiunei, miniștrii se 'ngrijescŭ și de starea morală a poporului și caută după mijlóce, cu carĭ se pótă stêrpì vițiele ce se încuibă în poporŭ precum este și vițiulŭ beției. La noi însĕ, cum se vede, stîrpirea rĕului se lasă în voia Domnului și „deórece cineva trebue sĕ se îmbogățéscă în contulŭ celorŭ slabĭ“, mai bine sĕ se îmbogățéscă speculanții evrei, carĭ devinŭ apoi Maghiarĭ și pe o parte și pe alta.

De sórtea țĕranului românŭ puținŭ îĭ dóre pe cei dela „Kolozsvar“. Din contră ne spunŭ că mai bucurosŭ îlŭ vĕdŭ sĕracŭ și prăpăditŭ, căcĭ atuncĭ nu-i vine pofta sĕ cetéscă ḑiare agitatóre românescĭ și sĕ se lumineze asupra drepturilorŭ, ce i se cuvine ca băștinașŭ în acéstă țéră, ér pașalele din comitate îlŭ potŭ huiduì și maltrata după cum le place.

Ne vine în minte aicĭ unŭ pasagiu din memorabilulŭ discursŭ ce l'a ținutŭ d-lŭ Michailŭ Kogălniceanu, cu ocasiunea interpelării sale în afacerea espulsațiilorŭ acum doi anĭ în camera română, pasagiulŭ adecă în care a vorbitŭ de partea ântêia a maximei de statŭ ungurescŭ, care practicată pe scărĭ marĭ s'a și realisatŭ: „fă pe Românŭ dintêiu sĕracŭ, apoi Maghiarŭ.“

Ca unŭ momentŭ caracteristicŭ care contribue la lămurirea tendințelorŭ și intențiunilorŭ „binevoitóre,“ ale celorŭ dela „Kolozsvar,“ notămŭ și împrejurarea, că „Ellenzek,“ vrêndŭ a se apăra în contra imputării că ar fi dușmanulŭ Evreilorŭ „maghiarisațĭ“, îi aduce aminte fóiei guvernamentale, că nu de multŭ ea însășĭ a scrisŭ, că Jidovii vêndŭ rachiu falsificatŭ spre stricăciunea poporului.

Décă dér „Kolozsvar“ cu tóte acestea susține pe Jidovii dela sate față cu țĕranulŭ românŭ, atuncĭ putemŭ sĕ ne facemŭ o ideă de „bunăvoința“ ce-o nutrescŭ cei de pănura acestei foi pentru poporulŭ românŭ.

E însĕ de ajunsŭ mărturisirea fóiei guvernamentale, ca sĕ nu mai stămŭ la îndoiélă în astă privință.

Câtă aberațiune, câtă sĕlbătăciă de sentimente și câtŭ cinismŭ nu vorbesce din cuvintele mai susŭ citate ale lui „Kolozsvar“!

Dér pe lângă rĕința ce'o dovedesce față cu țĕranulŭ românŭ mai este încă atâtŭ de naivă fóia subvenționată clușiană a spera, că causa maghiarismului din Ardélŭ va fi salvată prin Jidovii îmbogățițĭ pe spinarea poporului.

Décă în adevĕrŭ Jidovii suntŭ aḑĭ singura scăpare a Ungurilorŭ ardelenĭ, atuncĭ rĕu de totŭ trebue că stă causa acestora, căcĭ de obiceiu numai cei ce ajungŭ într'o stare desperată alérgă—la Jidovŭ.

## Guvernulŭ ungurescŭ și esposițiunea din Paris.

In ședința de Sâmbătă a dietei ungurescĭ s'a încinsŭ o viuă discusiune asupra interpelărei lui Helfi privitóre la atitudinea guvernului din Pesta față cu esposițiunea universală francesă dela 1889.

Helfi ḑise între altele, că a auḑitŭ dela unii industriașĭ, că au fostŭ citațĭ *ad audiennum verbum* înaintea ministrului de comerciu Szechenyi și acesta lĭ-a datŭ sfatulŭ sĕ nu trimită nimicŭ la esposițiă pentru-că în casulŭ contrarŭ, prin participarea la o esposițiă, ce se va arangia în memoria unei revoluțiunĭ, în care a fostŭ esecutată la mórte o archiducesă austriacă, dênșii arŭ trece ca republicanĭ.

Helfi ḑice, că anulŭ 1889 se va serba numai în onórea ideilorŭ sale marĭ, carĭ suntŭ recunoscute pretutindenea, ér archiducesa aceea șĭ-a aflatŭ tragiculŭ ei sfêrșitŭ multŭ mai târḑiu. Mai adause, că ministrulŭ în anulŭ trecutŭ n'a vorbitŭ asa asupra participărei la esposițiă, și adreséză apoi ministrului-președinte și ministrului de comerciu următórea interpelare:

„Conformŭ împărtășirilorŭ pressei din capitală, dér și după propriele mele informațiunĭ, ministrulŭ de comerciu s'a pronunțatŭ ḑilele acestea față cu mai mulțĭ industriașĭ, că consideră participarea la esposiția din Parisŭ în a. 1889 ca o faptă neleală și vorŭ împedeca prin urmare înființarea unui despărțĕmêntŭ ungurescŭ la acea esposițiă.

Considerândŭ, că d-lŭ ministru președinte în rĕspunsulŭ ce l'a datŭ la interpelațiunea mea în 23 Maiu a. c., a declaratŭ, că guvernulŭ ungurescŭ mai alesŭ în considerarea stării nóstre financiare, a decisŭ ca Ungaria sĕ nu ia parte *ca statŭ* la acéstă esposițiă, că însĕ nimenĭ nu va împedeca pe singuraticii esposanțĭ de a lua parte, ba din contră, încâtŭ se va pute fără jertfă din partea statului, ei se vorŭ bucura încă din partea guvernului ungurescŭ de óre-care protecțiune, întrebŭ:

Cum credŭ d-nii ministri, că vorŭ pute aduce în consonanță de o parte cele 2 asertiunĭ contra-ḑicĕtóre între olaltă și de altă parte cu interesele industriei ungare și cu raporturile amicale esistente cu Francia, și carĭ din cele douĕ enunciațiunĭ sĕ o considere respectivii industriașĭ ca valabilă?

Ministrulŭ președinte *Tisza* 'i respunde îndată și ḑice că, deși 'i va trebui sĕ-șĭ cumpănéscă cuvintele, voesce sĕ-i rĕspundă, deși numai improvisatŭ (Auḑițĭ! Auḑițĭ!)

In ce privesce data anului 1889 și importanța ei, d-lŭ Tisza ḑice, că numai Franciei 'i se cuvine a judeca, décă timpulŭ este bine alesŭ; este o afacere internă a Franciei. Acésta a ḑis'o (Tisza) și o ḑice și acuma.

Asemenea repetă ce a mai ḑisŭ în anulŭ trecutŭ, că este liberŭ orĭ ce industriașŭ de a visita esposițiunea, décă voesce, și de a lua parte la ea. La o sprijinire materială din partea statului însĕ nu se póte aștepta.

„Observŭ mai departe, adause d. Tisza — și în asta privință este óre-care deosebire în punctulŭ meu de vedere din Maiu anulŭ trecutŭ — observŭ, că în adevĕrŭ e liberŭ fiă-care industriașŭ de a espune, dér eu *voiu sfătui pe fie-care, care mĕ va întreba de sfatŭ, ca sĕ nu espună*“ (Sgomotŭ în stânga estremă).

Tisza vré sĕ atragă apoi atențiunea asupra situațiunei politice (Voce din stânga estremă: Totŭ cu rĕsboiulŭ ne spăriațĭ!). 'I pare rĕu lui Tisza că este întreruptŭ, dér elŭ nu crede a fi în interesulŭ industriei ungare, ca numai câțiva industriașĭ sĕ se presente la esposiția din Parisŭ și apoi sĕ pară, că tótă industria ungară este acolo.

Situațiunea esternă politică este fórte nesigură, ḑise d. Tisza mai departe, și de aceea guvernulŭ e de părere, că e mai bine ca industriașii sĕ nu espună, căcĭ lucrurile potŭ deveni ușorŭ și mai încurcate cu tótă bunăvoința nóstră, industriașii ușorŭ arŭ pute sĕ sufere pagubă, séu arŭ pute sĕ se vateme colorile naționale ce le vorŭ folosi.

*Pazmandi*: Asta-i imposibilŭ.

*Tisza*: Dlŭ deputatŭ o crede imposibilŭ, elŭ crede dér că póte garanta aḑĭ mai multŭ, decâtŭ ar pute, cum cred, chiar guvernulŭ francesŭ.

*Pazmandi*: Eu garantezŭ! (Ilaritate).

*Tisza* ḑice că nu voesce sĕ vateme Francia și amintesce unŭ casŭ întêmplatŭ în Germania, unde odată nu s'a tractatŭ în modŭ cuvenitŭ tricolorulŭ ungurescŭ, deși acestŭ statŭ este aliatŭ cu Austro-Ungaria și nu numai amicŭ.

In fine repetă din nou, că décă cineva îlŭ va întreba, îlŭ va sfătui, ca sĕ nu participe la esposițiă.

## Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

In ședința a IX-a dela 9 (21) Maiu d. *Diamandi Manole* a presentatŭ sinodului mai multe *interpelațiunĭ*. Cea dintâiu, privitóre la întregirea protopopiatului din Brașovŭ, sună așa:

Veneratŭ sinodŭ! Considerândŭ, că prin mórtea regretatului protopresbiterŭ Iosifŭ Baracŭ, ce a avutŭ locŭ la 28 Augustŭ 1884, protopresbiteratulŭ Brașovului I. a devenitŭ vacantŭ și că acest protopopiatŭ pănă în ḑiua de astăḑĭ nu este întregitŭ;

Considerândŭ, că dela mórtea menționatului protopopŭ în fiăcare anŭ representanța legală a protopopiatului a insistatŭ pe lângă Escelența Vóstră sĕ dispuneți întregirea protopopiatului vacantŭ, însĕ insistența a rĕmasŭ zadarnică încâtŭ în anulŭ trecutŭ representanța le

galĕ a protopopiatului, sătulă de aşteptare şi indignată de desconsideraţiune, s'a disolvatŭ pe sine însaşĭ, ne mai voindŭ a se ocupa nicĭ cu celelalte agende ale sale, până atuncĭ până când Escelenţia Vóstră, pe calea sa, nu Veţĭ dispune întregirea protopopiatului;

Considerândŭ, că trăgănarea acésta causéză stagnarea afacerilorŭ bisericescĭ şi scolare, deóre-ce membrii representanţei protopresbiterale, preoţĭ şi mirenĭ, ne mai voindŭ sĕ iée parte la sinodulŭ protopopescŭ, nicĭ afacerile bisericescĭ şi scolare nu potŭ fi corĕspundĕtorŭ promovate:

In numele alegĕtorilorŭ din protopopiatulŭ Braşovului I. îmĭ i-au voiă a face următórea *interpelaţiune*:

Are de cugetŭ Escelenţia Vóstră de a dispune întregirea protopopiatului vacantŭ alŭ Braşovului I., unulŭ dintre cele dintêiu protopopiate ale achidiecesei nóstre, şi când?

Séu dóră suntŭ pedecĭ considerabile, care se punŭ în calea întregirei şi décă suntŭ, de ce natură?

*Presidiulŭ* rĕspunde imediatŭ şi declară, că décă îmbulḑéla lucrurilorŭ nu era aşa de mare, ar fi pusŭ la cale întregirea protopresbiteratului Braşovului. Dér în concurenţa multelorŭ afacerĭ, aceasta până acum nu s'a putută face. Promite că după încheierea sesiunii sinodale va întregi tóte locurile vacante.

Dl. D. *Manole* se declară mulţumitŭ cu rĕspunsulŭ.

## SCIRILE ḐILEI.

Procesulŭ de pressă alŭ generalului *Traianŭ Doda* s'a amânatŭ din nou pe ḑiua de 9 Augustŭ a. c. — In 30 Augustŭ a. c. se va pertracta procesulŭ de pressă alŭ fóiei periodice „*Romänische Revue*" fiindŭ acusatŭ ca autorŭ alŭ articulului încriminatŭ învĕţĕtorulŭ din Reşiţa Stefanŭ Albu.

***

In adunarea ordinară de primă-véră a comitatului Hunedóra s'a comisŭ o *mare ilegalitate* cu ocasiunea alegerei unui subnotarŭ. Postulŭ acesta s'a datŭ unui individŭ ca vai de elŭ, în timpŭ ce unŭ concurentŭ vrednicŭ şi deplinŭ cualificatŭ, care se bucura şi de încrederea poporului, fù eschisŭ dela candidaţiă. Procederea fişpanului, contrară tuturorŭ formalitătilorŭ legei, a produsŭ asupra tuturorŭ o impresiune deprimătóre. Scirea acésta o aduce „E—k".

***

Nu mai vorŭ sĕ înceteze *furturile la poştă*. Despre unŭ nou casŭ de furtŭ i se telegrafiază lui „Pester Lloyd" cu data 23 l. c. următórele: Speditorulŭ Schmidt din *Pojunŭ* (Pressburg) a predatŭ erĭ oficiului postalŭ în Pojunŭ o *scrisóre cu banĭ* provĕḑută cu sigilele necesare şi adresată cassei de schimbŭ a băncii „Union" din Viena. Cuprinsulŭ ei era declaratŭ cu 14,000 fl. în 140 bucăţĭ bancnote de câte 100. Acéstă scrisóre a sositŭ aicĭ erĭ séra în săculeţulŭ de poştă pe care erau imprimate sigilele oficiului. Funcţionarulŭ de poştă primi scrisórea, şi vĕḑêndŭ că sigilele ei suntŭ intacte, o înaintă la direcţiunea poştei. Astăḑĭ s'a predatŭ scrisórea cu banĭ băncii „Union" şi acolo conformŭ usului fù deschisă în presenţa a duoi amploiaţĭ ai băncii. Ei aflară însĕ, în loculŭ de bancnote, bucăţele de hârtiă şi maculature de formulare postale. Indată au încunosciinţatŭ direcţiunea poliţiei, care éră a împărtăşitŭ casulŭ direcţiunei postale. Deocamdată lipsescŭ orĭ-ce indicii despre modulŭ cum s'a făcutŭ acestŭ furtŭ şi cine e vinovatulŭ.

***

O nouă nenorocire, se scrie din Offenbaia, i-a ajunsŭ pe locuitorii muntenĭ din acele părţĭ. In 21—22 Aprilie s'au ivitŭ mulţime de *musce columbace* în hotarele comunelorŭ Brădeştĭ, Câmpenĭ, Bistra, Lupşa, Muncelŭ, Offenbaia, Cióra, Sarteşŭ şi Brezeştĭ. Aceste musce causéză înspăimântătóre pagube bieţilorŭ economĭ. Aşa d. es. în comuna Lupşa periră în o singură ḑi 70—80 vite cornute, 40 porcĭ şi o mulţime de oi şi cai. Locuitorii cautá a-şĭ feri vitele de periculŭ ungêndu-le cu terpentinŭ, petroleu, smólă şi fumŭ. Primăriele din comune au luatŭ de asemenea tóte mĕsurile de precauţiune, dér cu tóte acestea îngrozitórele pugube causate de muscele columbace nu vorŭ sĕ'nceteze.

***

Băile dela *Tuşnadŭ* le-a luatŭ în arendă pentru 1888 Franciscŭ Ferenczi cu 1203 fl.

***

„*Romănulŭ*" atrage atenţiunea autorităţilorŭ competente din România asupra abusului ce se comite din partea unorŭ iconarĭ din Germania şi Austro-Ungaria, carĭ în timpulŭ din urmă au începutŭ sĕ esporteze în România nisce icóne de ale sfinţilorŭ câtŭ se póte mai próste şi mai diforme. Aceştĭ iconarĭ îşĭ permitŭ sĕ fabrice şi icónele Suveranilorŭ României; fabricaţiunea acésta însĕ este câtŭ se póte mai miserabilă: o scărbósă pocitură de desubtulŭ căreia se află scrise nisce inscripţiunĭ ca acésta: *Elisabetha, Regina al Romănici* şi altele. Cere în fine sĕ se ia câtŭ mai iute mĕsurĭ pentru impedecarea acestui comerciu nevrednicŭ făcutŭ de străinĭ în contulŭ poporului.

***

Studenţii ultimului anŭ din *şcóla superióră de medicină veterinară din Bucurescĭ* făcuseră o escursiune în Austro-Ungaria pentru a visita instituţiunile zootechnice. Din acéstă escursiune, după cum scrie „România", numiţii studenţĭ s'au reîntorsŭ deplinŭ mulţămiţĭ cu primirea ce au avut'o. Cu deosebire în Mezöhegyes, punêndu-li-se la disposiţiune totŭ ce le trebuia, au făcutŭ unŭ studiu amĕnunţitŭ zootechnicŭ.

***

In Cluşŭ, cu ocasiunea distrugerei unei case vechĭ, s'a aflatŭ pe o parte a uşei următórea inscripţiune: *Dum recte vivas, ne cura verba malorum. A. D. 1586.* (Până când trăescĭ o viéţă de omeniă n'avea frică de vorbele celorŭ rĕi. Anulŭ Domnului 1586); ér pe cealaltă parte a uşei era scrisŭ: *Memento mori!* A. D. 1584. Inscripţiunile acestea suntŭ săpate în pĕtră. S'au luatŭ disposiţiunĭ pentru conservarea acestorŭ inscripţiunĭ.

***

In Alba-Iulia a fostŭ îmormêntatŭ în 23 l. c. unŭ soldatŭ, care a fostŭ *victima unui rĕmăşagŭ*. Elŭ se rĕmăşise de-a înota de trei orĭ de-a latulŭ Mureşului. De două orĭ i-a succesŭ a face înotulŭ, dér a treia óră l'a apucatŭ cârceii şi ne mai putêndŭ sĕ înóte s'a înecatŭ.

***

*Mironŭ Costinŭ*. — Peste câteva ḑile se va organisa în Bucurescĭ, sub patronagiulŭ dómnelorŭ din societate şi alŭ pressei, o minunată serbare în folosulŭ fondului *Mironŭ Costinŭ*. Peste 500 de autografe de ómenĭ celebri, Francesĭ, Germanĭ, Englesĭ, Italienĭ, Românĭ etc. vorŭ fi puse în licitaţiune. E destulŭ sĕ numimŭ pe câţiva, ca: Victor Hugo, Copée, Henri Martin, Quatrefages, Carnot, Levasseur, St. Marc Girardin, Emile Girardin, Cousin, Jules Simon, Bonaparte Weyt. — Laetitia Rut, Rosa Bonheur, Max Müller, Gubernatti etc. Petrecerĭ nouĕ, ne mai vĕḑute în România; subsemnarea solemnă a pergamentului de fundare a statuei lui Mironŭ Costinŭ; esposiţiune de bassoreliefurĭ ale statuei, de obiecte, carĭ au aparţinutŭ Costinilorŭ, musică, representaţiunĭ diverse. Afişele nu vorŭ întârḑia a da detaliele serbării, care va avé locŭ în o grădină publică, ce se va designa în afişŭ. La 28 şi 29 Maiu aceste serbărĭ se vorŭ repeţi la Iaşĭ în grădina publică, sub patronagiulŭ comitetului de dómne iaşiane. Qu'on se le dise! — *V. A. Urechiă*, secretarulŭ comitetului Statuei".

## Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei."

**Din marginea Câmpiei**, 22 Maiu n. 1888.

In Dumineca Floriilorŭ am avutŭ bucuriă a asista la Sânţirea bisericei din Iclănḑelŭ. Acéstă comună, avêndŭ unŭ preotŭ harnicŭ şi zelosŭ, pe On. Domnŭ Romulŭ S. Orbeanu, în vre-o câţiva anĭ a datŭ dovedĭ de o înaintare frumósă.

Cu vre-o câţĭva ani înainte de acésta îndată după întrarea tinĕrului preotŭ Orbeanu în Iclănḑelŭ ca cooperatorŭ lângă bĕtrânulŭ sĕu tată, ómenii din acéstă comună au edificatŭ pentru preotulŭ lorŭ o casă parochială fórte frumósă şi solidă. Multŭ a contribuitŭ tinĕrulŭ cooperatorŭ Rom. S. Orbeanu şi din averea sa propriă spre rĕdicarea acestorŭ case parochiale, carĭ potŭ servi de fală atâtŭ comunei, câtŭ şi preotului actualŭ.

Era până acum în Iclănḑelŭ o bisericuţă de lemnŭ slabă, dér curăţată şi îngrijată după putinţă. Tinĕrulŭ preotŭ Orbeanu a propusŭ poporenilorŭ sĕi, ca acéstă biserică sĕ se mute în unŭ locŭ mai corĕspundĕtorŭ şi sĕ se repareze câtŭ se póte mai bine. Şi în adevĕrŭ, în urma stăruinţelorŭ sale şi a Prea On. Dnŭ protop. N. Solomonŭ acéstă biserică pe Dumineca Floriilorŭ nu se mai cunoscea, că e reparată din cea vechiă. In susŭ numita ḑi pe la órele 9 diminéţă 12 preoţĭ şi poporŭ din mai multe comune mărginaşe aştepta sosirea Protopopului lorŭ Nicolae Solomonŭ.

La órele 9½ sosindŭ Dlŭ Protopopŭ s'a începutŭ serviciulŭ divinŭ cu o pietate adevĕratŭ creştinéscă. Au servitŭ 9 preoţĭ pontificândŭ P. On. Dnŭ protopopŭ, care după cetirea sf. Evangelii a ţinutŭ o cuvêntare cu-o oratoriă caracteristică d-sale. Ca esemplu de imitatŭ a pusŭ credincioşilorŭ în vedere zelulŭ ce-lŭ aveau vechii creştinĭ faţă cu bisericile lorŭ şi lăudând sîrguinţa acestorŭ parochienĭ, i-a asiguratŭ de iubirea şi stima sa, precum şi de a mai marilorŭ noştri bisericescĭ, îndemnându-i sĕ înaiuteze mereu pe calea apucată.

După serviciulŭ liturgicŭ a urmatŭ în casa d-lui preotŭ Orbeanu unŭ prânḑŭ la care au luatŭ parte, pre lângă P. O. Dnŭ Protopopŭ cu preoţii sĕi, şi fruntaşii din comuna Iclănḑelŭ. S'au ridicatŭ toaste în onórea numitului Protopopŭ, alŭ cărui meritŭ pentru tractulŭ sĕu e necontestabilŭ, apoi în onórea preotului localŭ Rom. S. Orbeanu, care a asudatŭ a lucratŭ şi a jertfitŭ fórte multŭ de când a intratŭ în parochia Iclănḑelului pentru deşteptarea şi ajutorarea poporului sĕu. Poporulŭ era îndestulitŭ şi fericitŭ în acea ḑi, în care Dumneḑeu sfântulŭ i-a învrednicitŭ a-i rădica sălaşŭ. Şi în acestŭ sfântŭ lăcaşŭ poporulŭ românŭ aude serviciulŭ în limba lui — uniculŭ locŭ unde şi-o mai póte auḑi numai pe a lui. *C.....u.*

## Intêmplărĭ diferite.

**Nu vine mórtea.** Bĕtrânului de 75 de anĭ Orbán Mozes din K.-Oşorheiu i'i se părea că are sĕ móră. Momentulŭ morţii sale credea elŭ, că este hotărîtŭ pe a 3-a ḑi de Rosaliile ungurescĭ. Când sosi ḑiua acésta, se duse la bărbierŭ, se rase, se tunse, spunêndŭ că-şĭ face toaleta pentru lumea viitóre, în care are sĕ între peste câteva óre. Dela bărbierŭ se

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

### Snóve şi poveştĭ slavice

istorisite după F. S. Kraus

### IVO FRUMOSULŬ.

A fostŭ odată unŭ omŭ şĭ-o muiere, şi trăiau singurĭ singurei în casa lorŭ. Bărbatulŭ auḑise din bĕtrânĭ, că la nascere vin usudele*) la casă şi hotărescŭ câţĭ anĭ şi câte ḑile sĕ trăiéscă băétulŭ, sĕ fiă sănĕtosŭ orĭ ba, sĕ aibă parte de bucurii, orĭ de năcazurĭ şi, ca sĕ nu facŭ vorbă lungă, totŭ ce are sĕ păţéscă în bine şi în rĕu; şi mai auḑise, că ce-au hotărîtŭ ele odată, hotărîtŭ rĕmâne.

Aşa se întêmplă sĕ o apuce pe nevastă durerile nascerii şi elŭ se urcă în podulŭ casei, sĕ ascepte până vorŭ sosi usudele şi sĕ asculte ce vorŭ hotărî pe séma băétului. Va fi fostŭ pe la nouă ceasurĭ séra, când veniră usudele şi se puseră la svatŭ. Intâia grăi astfelŭ: „E vremea, suratelorŭ, sĕ-i hotărîmŭ sórtea!" A doua ḑise: „De viéţă lungă sĕ aibă parte." A treia: „Ba nu, ba nu, până diminéţă sĕ se şi sfirşéscă!" Dér cea dintâiu grăi érăşĭ: „Ba nu soră, sĕ móră când s'a bucura mamă-sa mai multŭ de elŭ, când va începe sĕ vorbéscă şi sĕ umble." A doua le ḑise: „Mie nu-mĭ place ce hotărîţĭ voi: sĕ móră când va fi omŭ în putere şi după ce va suferi nĕcazurĭ de totŭ felulŭ." A treia nu se lăsa: „Nicĭ aşa sĕ nu fiă, sĕ móră când va fi de nouă anĭ." Usuda întâiu le grăi atuncĭ: „Ce sĕ mai perdemŭ atâta vreme cu vorbe góle; hotărîţĭ cum voi ḑice eu acum şi înţelegeţi-vĕ şi voii odată: Copilulŭ sĕ créscă, sĕ se facă feciorŭ frumosŭ şi sĕ-lŭ cheme „Ivo Frumosulŭ"**) După ce se va însura, sĕ se culce vesel şi sănĕtosŭ în patŭ, ér diminéţa sĕ-lŭ găséscă mortŭ şi nuntaşii sĕ-lŭ petrécă cu toţii la grópă." Aşa şĭ-au sfîrşitŭ usudele svatulŭ.

Bărbatulŭ se scoborî mai apoi din podŭ, dér nu-i spuse nevestei nicĭ o vorbă din ce-au hotărîtŭ usudele, ér pe băietul îlŭ boteză: Ivo Frumosulŭ.

Ivo se făcù feciorŭ voinicŭ, şi-i veni vremea sĕ se 'nsóre. Şi tată-sĕu totŭ tăcea, tăcea şi nimicŭ nu'i spunea mume-sii. Cam aşa gândea elŭ: „Ce sĕ-i mai facŭ nevestii nĕcasŭ şi supĕrare, cá ce-au hotărîtŭ usudele nu putemŭ schimba nicĭ eu nicĭ ea, şi ce-i hotărîtŭ, hotărîtŭ rĕmâne." Dér nevasta îi ḑia mereu zorŭ „Da bine omulŭ lui D-ḑeu, hai sĕ ne însurămŭ odată băiatulŭ!" „Mai lasă nevastă," grăia dênsulŭ, „de ce sĕ 'lŭ însurămŭ noi pe Ivo, nu poţĭ sci ce noră îţĭ aducĭ în casă; şĭ-apoi feciorulŭ e tînĕrŭ, póte sĕ mai ascepte. Cu vremea tóte le vomŭ face." Aşa vorbia elŭ s'o mai liniştéscă, dér scia bine, că ce-au hotărîtŭ usudele trebue sĕ se 'ntêmple de se va însura Ivo Frumosulŭ.

De altă parte nicĭ Ivo nu se gândea la însuratŭ. La hore şi la şeḑĕtorĭ mergea elŭ, nu-i vorbă, totdéuna, dér nicĭ o fată nu-i plăcea şi dintre ele, ḑeu, nicĭ una nu ar fi ḑisŭ „ba," de s'ar fi apropiatŭ elŭ de dênsele, căcĭ altŭ feciorŭ ca elŭ nu mai era, frumosŭ şi mândru, făcutŭ, sci, pe sărutate, câtŭ e ţéra dealungulŭ şi de-a latulŭ altulŭ ca dênsulŭ nu se mai găsea. Şi Dumneḑeu scie, când i-ar fi trĕsnitŭ prin minte lui Ivo Frumosulŭ sĕ se însóre, décă tovarăşii lui nu i-ar fi tot cântat, că rĕmâne fecior, şi nu i-arŭ fi totŭ ḑisŭ sĕ se însóre. Şi-apoi ce nu face omulŭ, sĕ nu le fiă la prietinĭ şi la ómenĭ spre supĕrare? Aşa se hotărî şi elŭ sĕ se însóre şi când a spusŭ tată-sĕu şi mume-sii că nu mai vrea sĕ rĕmână feciorŭ, nimenĭ nu s'a bucuratŭ mai multŭ, decâtŭ mumă-sa. Tată-sĕu nu voia sĕ scie nimicŭ de asta şi fiind-că înţelesese, că prietinii îlŭ totŭ îndémnă, nu'lŭ mai lăsa sĕ umble cu ei. Unulŭ ḑicea una, altulŭ alta, tată-sĕu vrea aşa, mamă-sa vrea altteliu, şi aşa câtŭ e vremea totŭ ciértă era în casă până ce Ivo Frumosulŭ se gândi sĕ-i împace, spunêndu-le, că elŭ vre sĕ se ducă în lume, sĕ-şĭ cerce noroculŭ, că în casă la părinţĭ nu va da de elŭ nicĭ-odată. Aşa se învoi şi tată-sĕu, sĕ plece în lume.

Astfelŭ se despărţi Ivo Frumosulŭ de mumă-sa şi de tată-sĕu, le ḑise „sĕ le pórte Dumneḑeu de grije" şi plecă în lumea largă. Şi rĕtăci multă, multă vreme prin lumea largă, până ce ajunse într'o pădure mare şi sosi la o colibă, în care trăia o babă gârbovă de bĕtrână. Bĕtrâna cunoscù îndată pe Ivo Frumosulŭ şi-i ḑise: „Incătrău ai pornitŭ, Ivo Frumosule, Dumneḑeu sĕ te apere!" Elŭ îi povesti tóte nĕcasurile şi la urmă o întrebă, de n'ar puté rĕmâné la ea câtă-va vreme, până va hotarî ce sĕ mai facă şi încătrău sĕ mai apuce. „Cum sĕ nu poţĭ Ivo Frumosule!" îi rĕspunse baba, altŭ lucru la mine nu ai, decâtŭ sĕ-mĭ pă-

*) Usudă, ursitóre.

**) Identicŭ cu Fĕt-Frumosŭ din povescile nóstre.

întórse acasă și-șĭ îmbrăcă hainele de mortŭ, pe care de multŭ și-le pregătise, se schimbă frumosŭ, îșĭ încălță papucii de mortŭ și astfeliu deplinŭ gătitŭ se culcă, îșĭ închise ochii și liniștitŭ aștepta acum sosirea morțiĭ. Totŭ o aștepta și cu așteptarea a rĕmasŭ până 'n ḑiua de astăḑĭ, căcĭ mórtea nu mai vre sĕ vină. La alțiĭ, carĭ nu o dorescŭ, vine și neașteptată.

**Esplosiune.** In Șimleulŭ-Silvaniei a esplodatŭ unŭ cazanŭ la fabrica de spirtŭ a frațilorŭ Brüll. Herskovits Izrael, dirigentulŭ acestei mașinĭ, muri în urma ranelorŭ primite, lăsândŭ în urmă-i nevasta cu 8 copii.

## Dare de semă și mulțămită publică.

*Șimleulŭ Silvaniei*, 15 Maiu 1888.

Comitetulŭ însărcinatŭ din partea *„Reuniunei femeilorŭ române selăgiane“* cu arangiarea unei petrecerĭ de primăvéră la 8 Maiu c. în favorulŭ *„fondului pentru înființarea unei scóle române de fete în Șimleulŭ Silvaniei“*, are onóre a aduce la cunoscința publică *resultatulŭ materialŭ* alŭ acelei petrecerĭ, și anume:

*a)* bilete de întrare au rĕscumpărat domnii și dómnele: Simionŭ Budisianu 1 fl., Laurențiu Maiorŭ 1 fl., Ioanŭ Cherebeșiu 1 fl., Familia Marcușiu 2 fl., Teodorŭ Simocu 2 fl., Augustinŭ Vicașiu 1 fl. 50 cr., D-na Papiriu din Iclodŭ 1 fl. 50 cr,, Ioanŭ Cosma 1 fl. 50 cr., Dumitru Suciu 2 fl. Dumitru Coroianu 2 fl., Alexandru Vicașiu 2 fl., Emiliu Vicașiu 1 fl. 50 cr., Ioanŭ Vicașiu 1 fl. Stefanŭ Cucu 1 fl., Alimpiu Barbuloviciu 1 fl. 50 cr., I. Hirschman 1 fl., Ioanŭ Ilieșiu 1 fl. 50 cr., George Costea 1 fl. 50 cr., Laurențiu Olariu 1 fl. 50 cr., Danielŭ Delei 2 fl., Silviu Selagianu 1. fl., Gavrilŭ Hossu 80 cr., Ioanŭ Kövari 80 cr. Demetriu Popŭ 80 cr., D-na Susana Badescu n. Aciu 3 fl., Vasiliu Getie 1 fl. 50 cr. D-na Orosu n. Aciu 1 fl., D-na Ladislau Vajda 1 fl. 50 cr., Gavrilŭ Triffu 2 fl., Teodorŭ Popŭ 2 fl., Vasiliu Codeus 80 cr., Vasiliu Pușcașŭ 1 fl., Iónŭ Ciuleanŭ 90 cr. George Popŭ de Basescĭ 2 fl. George Filep 1 fl., Iónŭ Selăgianu protopopŭ 1 fl., Demetru Barnuțŭ 3 fl., familia Lang 4 fl., Vasiliu Cristea 1 fl. 50 cr., Andreiu Cosma 1 fl. 50 cr. Ioanŭ Buteanŭ 1 fl. 50 cr., Teodorŭ Medanŭ 1 fl. 50 cr., N. N. 1 fl. 50 cr., Genesy Sándor 2 fl., Teodorŭ Nechita 1 fl. 50 cr., D-na Clara Maniu 1 fl. 60 cr., Lazar Ödön 1 fl., Pap Vasiliu 1 fl., N. N. 1 fl., Weisz Ignátz 2 fl., Patruban Kristof 1 fl., Dr. Ioanŭ Nechita 2 fl., Simeonŭ Filipŭ 1 fl., Simeonŭ Manucașiu 2 fl., Samuilŭ Szabo 1 fl. 50 cr., Florianŭ Cocianŭ 3 fl.; în suma de 85 fl. 20 cr. v. a.

*b)* Din sorțirea manufacturelorŭ au întratŭ 67 fl. 10 cr., decĭ suma totală a întratelorŭ este 152 fl. 30 cr., din care subtragêndu-se spesele făcute cu acéstă ocasiune de 51 fl. 85 cr., resultă unŭ venitŭ curatŭ de 100 fl, 45 cr.

In legătură cu acéstă dare de sémă venim totodată a aduce mulțămită publică tuturorŭ acelora, carĭ aprețiândŭ și înțelegêndŭ nisuințele tinerei nóstre reuniunĭ, au concursŭ cu obolulŭ lorŭ la punerea fundamentuluĭ înființăndei scóle române de fete în Șimleulŭ-Silvaniei.

În deosebĭ datorimŭ mulțămită acelorŭ dómne, domnișóre și domnĭ, carĭ precum în trecutŭ așa și de asta-dată luândŭ în considerațiune și înțelegêndŭ cererile nóstre, au binevoitŭ a ne dona parte cu prețiósele lorŭ manufacturĭ, parte cu alte obiecte pentru sorțirea acelora în folosulŭ aceluiașŭ fondŭ, și anume:

Din *Sibiiu:* Dómna Maria Cosma n. Roman, d-na Anna Moga n. Bologa, d-na Sabina Brote, Alexandrina Rusu n. Sterca-Șuluțiu, d-na Agneta Eugen Brote, d-na Iosefina Pascoviciu n. Dunca de Sajó. d-ra Elena Br. Popŭ; d-na Minerva Cosma. d-na Nina Dunca, d-lŭ Remusŭ Cosma, d-na Alexandrina Mateiu; d-na Eleonera Slaviciu, d-na Ioan Badila, d-na Anastasia Toma; d-na Otilia Cosma n. Cioranŭ, d-na Elena Popescu, — d-na Petronella Cornea din Macau, Ana Cosma din Odaliu, Luisa Osianu din Selsig, d-ra Laura Popŭ din Cehulŭ Selagiului, d-na Ioana Petranŭ din Almașiulŭ mare, d-na Ana Filip n. Ponițiu din Tușnadŭ, d-ra Maria Stanciu din Năpradea, d-na Leontina Moldovanŭ din Benefalău, d-na Maria Gradoviciu din Napradea, d-ra Virginea Popŭ, d-ra Cornelia Popŭ, d-na Carolina Coroianu din Clușiu, d-na Iuliana Marincașiu din Niresiu, d-na Ana Marincașiu din Bogdana.

(Va urma.)

## DIVERSE.

**Dragoste ruso-nemțéscă.** Marea iubire ce au Slavii pentru Nemțĭ a devenit proverbială. Chiar cuvêntul cu care sunt botezațĭ Nemții este fórte drăgălașŭ: Nemețŭ“ însemnéză „mutŭ“. Obiectele pe carĭ Slavulŭ nu le póte suferi, le însemnéză cu adjectivulŭ „nemțescŭ“. Șobolanulŭ este numitŭ de cătră Cehĭ „șórece nemțescŭ“; măceșulŭ în multe locurĭ din Bohemia este numitŭ „trandafirŭ germanŭ“. La Rușĭ obrăsnicia la culme este după obiceiulŭ germanŭ. Rusulŭ ḑice: „Pentru rușinea lumei, după cuviința germană“. Mai vêrtosŭ însĕ în proverbe se arată iubirea Slavilorŭ pentru Nemțĭ: „Dumneḑeu învĕță pe ómenĭ, și Dracul pe Nemțĭ“. Némțulŭ se prinde ca buruiana, orĭ unde ilŭ puĭ“. „Este Neamțŭ, nu'i crede“. „Când este vorba de societate, Némțulŭ mai bine se lasă sĕ fiă spânzuratŭ“. „Și mănâncă vardă ca Némțulŭ“. Galițianulŭ ḑice: „Némțulŭ domnișorŭ este unŭ mișelŭ“. Polonulŭ ḑice: „Nicĭ Némțulŭ celŭ prostŭ nu cade din bancă“. „Unde o fi o Nemțóică, este falsitate“. „Mai bine dușmăniă turcéscă decâtŭ iubire nemțéscă“, ḑice Croatulŭ“. „Némțulŭ numai atuncĭ va fi prietenulŭ Cehului, când șérpele se va încăldi pe ghiață“. N'are Némțulŭ gând bunŭ față cu Slavulŭ“, ḑice Rusulŭ, și „Nu te aștepta, când este vorba de limba slavă, la nicĭ unŭ bine dela Nemțĭ“. Polonulŭ ca sĕ se arate politicosŭ ḑice Némțului: „Pace cu Nemții, ca între lupŭ și óie“ și „Câtŭ o fi lumea Polonulŭ nu va fi nicĭ-odată frate cu Némțulŭ“. Mai pe susŭ însĕ de toțĭ Slavii rĕmâne totŭ Rusulŭ când ḑice: „Inima ți-se ușuréză, când înjurĭ pe Némțŭ“ și „Cățĭ Rușĭ, atâțĭ trunchĭ, cățĭ Nemțĭ, atâțĭ cânĭ“.

**O crimă oribilă** s'a comisŭ acum câte-va ḑile în apropiere de Cainargia, județulŭ Silistra din Bulgaria. „Posta“ din Galațĭ aduce următórele amĕnuntele: Un soldatŭ se înamorase de o tênĕră din Rușciucŭ, o copilă fórte frumósă și cu părințĭ cinstițĭ. Soldatulŭ, venind la părinții sĕi, lĭ-a destăinuitŭ amorulŭ ér aceștia, în locŭ sĕ-i binecuvinteze pasulŭ întreprinsŭ, i-au datŭ a înțelege, că de va veni cu orășanca, cucónă și lepedată de alții, la casa lorŭ, îi vorŭ închide ușa și nu-lŭ vorŭ mai recunósce de fiu. Soldatulŭ întorcêndu-se la regimentŭ, după expirarea concediului, a ascunsŭ iubitei sale observațiunile, mai cu osebire a mamei, și a continuatŭ relațiunile amoróse, când după vr'o 2 sĕptĕmânĭ liberându-se definitivŭ, a luatŭ pe iubita sa cu tótă ḑestrea și cu învoirea părinților fetei au venitŭ la Silistra. De aicĭ s'au pusŭ într'o birjă și au plecatŭ spre Cainargia. Pe drumŭ, ḑicea birjarulŭ la instrucțiă, fata era veselă, vorbea, întreba cum sĕ facă ca sĕ fiă plăcută mă-sei și altele multe, pe când soldatulŭ rĕspundea prin monosilabe. Aprópe de satŭ, soldatulŭ a opritŭ birja, a datŭ josŭ totŭ ce se găsea în ea și a spusŭ birjarului că póte sĕ plece, de óre-ce elŭ voesce sĕ facă surprisă părinților și prin urmare nu vré sĕ între cu sgomotŭ. După ce s'a depărtatŭ birjarul, frumósa fată a spusŭ că e obosită și că ar vré sĕ se odihnéscă. Adormind pe genunchii iubitului, acesta a lăsat'o tocmai pe când în visŭ pronunța numele sĕu. și găsind unŭ ciomagŭ, i-a sfărîmatŭ capulŭ. După acésta a târât'o într'unŭ șanțŭ unde a astupat'o cu pĕmêntŭ. A făcutŭ voia mă-sei. Acum stă la arestŭ, dér nu s'a observatŭ încă décă mustrarea cugetului a începutŭ sĕ'lŭ turbere. Dómnelorŭ și domnișórelorŭ, feriți-vĕ de amorŭ bulgărescŭ!

**Vipere.** Ḑilele trecute făcu unŭ profesorŭ dela gimnasiulŭ romano-catolicŭ din Têrgulŭ-Mureșului o. escursiune cu școlarii sĕi într'o pădure a orașului. In pădure ḑăriră urma unui șérpe neobicĭnuitŭ prin părțile nóstre, pe care ilŭ urmăriră cu cugetulŭ ca sĕ-lŭ prindă cu mâna. Curêndŭ însĕ băgară de sémă, că au de a face cu o *viperă* fórte veninósă, așa numita *Pelies Berus* L., a cărei mușcare póte causa mórte. La o jumĕtate de oră școlarii mai aflară o asemenea viperă. Pentru prima-óră s'a datŭ la Têrgulŭ-Mureșului de urma acestorŭ vipere. La Clușŭ de asemenea s'au aflatŭ asemenea periculóse reptile și se dă cu socotéla, că se află și în câmpurile altorŭ orașe mai marĭ ale Ardélului.

## NECROLOGŬ.

Capitululŭ Metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașŭ cu adêncă întristare anunță adormirea în Domnulŭ a iubitului confrate

*Reverendissimului Domnŭ*

**Leonțiu Leonteanu,**

Prebendatŭ și canonicŭ alŭ Bisericei Catedrale metropolitane din Blașŭ, asesorŭ la Tribunalulŭ matrimonialŭ de a II-a Instanță pentru Diecesele sufragane, membru alŭ Esactoratului și alŭ Comisiunei școlastice archidiecesane, asesorŭ alŭ S Scaunŭ metropolitanŭ,

urmată după unŭ morbŭ îndelungatŭ aḑĭ la 11 ore a. m. în anulŭ alŭ 78 alŭ etății și 54 alŭ preoției sale.

Osămintele adormitului se vorŭ înmormênta în 23 Maiu st. n. la 3 óre d. a.

Vereșmortŭ, în 21 Maiu 1888.

Fiă-i țĕrêna ușóră și memoria binecuvêntată!

**Rectificare.** In foiletonulŭ trecutŭ s'au străcuratŭ erorile: col. 3, rêndulŭ 3 de josŭ: puterile sociale, în locŭ de: păturile sociale; col. 4, rêndulŭ 8 de josŭ: mișcarea lietrară, în locŭ de: mișcarea literară.

### Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 25 Maiu st. n. 1888

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.53 | Vênd. | 8.55 |
| Argintŭ românescŭ . | „ | 8.48 | „ | 8.50 |
| Napoleon-d'orĭ . . . | „ | 10.03 | „ | 10.05 |
| Lire turcescĭ . . . | „ | 11.32 | „ | 11.37 |
| Imperialĭ . . . . . | „ | 10.32 | „ | 10.37 |
| Galbinĭ . . . . . . | „ | 5.89 | „ | 5.92 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 98.50 |
| Ruble rusescĭ . . . | „ | 104.— | „ | 105.— |
| Discontulŭ . . . . | 6½—8 pe anŭ. | | | |

### Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Maiu st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% . . . . . . . . | 97.20 |
| Renta de hârtiă 5% . . . . . . . | 85.30 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . | 150.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . | 95.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . | 126.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . | 114.30 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ . . . . . . | 5.95 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . | 10.03½ |
| Bonurĭ rurale ungare . . . . . . | 105.20 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare . . . . | 104.70 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . . | 104.50 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare . . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane . . . . . | 104.20 |
| Bonurĭ croato-slavone . . . . . . | 105.— |
| Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului . . . . . . . . | 123.70 |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ . . . . . . . . | 99.— |
| Renta de argintŭ austriacă . . . . | 80.25 |
| Renta de aurŭ austriacă . . . . . | 109.70 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . . . | 134.10 |
| Acțiunile băncei austro-ungare . . . | 866.— |
| Mărcĭ 100 împ. germane . . . . . | 62.12½ |

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**

---

ḑescĭ oile, am vre-o trei sute, dér la pășiune numai pe munții ceștia doi din față sĕ le ducĭ, pe alŭ treilea nu.“

Ivo sĕ învoi și a doua ḑi plecă cu oile pe muntele celŭ dintâiu. Dér oițele numai stâncĭ góle au găsitŭ și hrană ba, a doua ḑi Ivo le-a dusŭ pe alŭ doilea munte, nădăjduindŭ că va da acolo de pășune mai bună. Aci era nu'i vorbă, pășune mai bună, și oile au mâncatŭ de-ajunsŭ, dér Ivo Frumosulŭ, nicĭ cu atâta nu se mulțămia și tare ilŭ trăgea inima sĕ trécă pe-alŭ treilea munte, unde nu-i dase voe bĕtrâna sĕ mérgă. A treia ḑi, până sĕ plece cu oile, bĕtrâna îi mai spusese odată: „Ivo, dragulŭ meu, mulțămește-te cu doi munțĭ lasă'lŭ pe alŭ treilea, décă ți-e dragă viéța, altfeliu va fi rĕu de tine.“ Dér vorbele ei îi întrară lui Ivo Frumosulŭ pe-o ureche, și eșiră pe cealaltă, și elŭ se gândia: „Ian audĭ acolo Dumneḑeu femei bĕtrâne n'a făcutŭ când a datŭ nascere lumii: cum sĕ ascultŭ eu de flécurile lorŭ?“ Astfelŭ îndată ce-a scosŭ oile din ocolŭ, a pornitŭ dreptŭ spre alŭ treilea munte fără sĕ bage în sémă sfatulŭ bĕtrânei. Ajungêndŭ pe munte, găsi pășune minunată, iérbă grasă și înaltă până în genunchĭ. Dér véḑu elŭ ceva, și mai frumosŭ decâtŭ pășunea, véḑu o horă de fete frumóse de minune. La începutŭ credea, că vede vilele*) munțilorŭ jucândŭ în horă, dér veni mai aprópe și véḑu că'i horă de fete. Multă vreme nu se gândi ce sĕ facă, ci se prinse cu ele în jocŭ și uită de oi și de bĕtrâna. Și numai pe la apusŭ de sóre șĭ aduse aminte de ele și că o fi vremea sĕ se întórcă acasă. Ișĭ luă dér rĕmasŭ bunŭ dela prietinele din munte, îșĭ adună oile și plecă spre casă.

Bĕtrâna scia, că Ivo Frumosulŭ nu s'a ținutŭ de ce i-a poruncitŭ și când sosi acasă îi încrețĭ fruntea, mâniósă ca o pisică, când țiuă, 'lŭ înfruntă bine, că a cutezatŭ sĕ mérgă pe alŭ treilea munte. La urma urmelorŭ după multă vorbă îi porunci sĕ nu cumva sĕ mai cuteze a merge pe-acolo. Ivo Frumosulŭ tăcea mulcomŭ ca unŭ șórece și gândia: „Vorbesce tu, vorbesce șișcă bĕtrână, că altă trébă nu ai!“

A doua ḑi ér îșĭ mână oile pe alŭ treilea munte, și îșĭ perdŭ ḑiua întrégă drăgostindu-se și sbenguindu-se cu fetele, fără sĕ'lŭ doră capulŭ de oile sale Séra ilŭ întêmpină bĕtrâna, turbată și înflăcărată, ca o șișcă și 'lŭ amenință, că de va mai merge odată, nu'i mai stă capulŭ pe umerĭ.

Dér Ivo Frumosulŭ nu ascultă de vorbele și de înfruntările ei și merse și a treia ḑi sĕ jóce hora cu fetele. Nu trecuse multă vreme, și se veḑĭ minune o droșcă frumósă se oprise în drumŭ, par'că căḑuse din ceriu, și în ea se urcă o fată frumósă, frumósa fată svîrli în Ivo Frumosulŭ cu unŭ mĕrŭ de aurŭ, grăindu'i: „Pentru ce porțĭ tu hora, Ivo, și perḑĭ vremea așa, fără nicĭ o isprava? Sĕ fi blăstămatŭ, până ce vei da de palatulŭ craiului Rogacĭ!“ Așa grăi și droșca se duse ca fulgerulŭ, parecă nu erau căi ci vile înhămate la ea. Bucuria și veselia lui Ivo Frumosulŭ asemenĭ se duse, pare că i s'ar fi înecatŭ în mare norocululŭ. Ii se făcu silă de jocŭ și de petrecere, și îșĭ porni oile acasă, sĕ întrebe pe bĕtrâna de sfatŭ, ce sĕ facă.

Baba șcia ce se întêmplase dér ascultă cu răbdare, ce'i povesti Ivo Frumosulŭ până sfirșĭ și începŭ sĕ se bociască, că nu șcia, ce sĕ facă și de ce sĕ se apuce, atuncĭ îi ḑise bĕtrâna: „Dragulŭ meu, cum ți-ai torsŭ firulŭ, așa sĕ țĭ'lŭ și țeșĭ!“ Nu țĭ-am datŭ eu sfaturĭ și nu țĭ-am spusŭ vorbe înțelepte, nevrednicule ce eșcĭ? Tu nu ai ascultatŭ, Dumneḑeu sĕ'țĭ ajute — că eu nu potŭ. De craiulŭ Rogacĭ eu n'am auḑitŭ și nimicŭ nu'țĭ potŭ spune despre dênsulŭ. Póte sĕ șcie mama sórelui, căcĭ feciorulŭ eĭ călĕtoresce tótă lumea, la ea sĕ te ducĭ și pe ea sĕ o întrebĭ.“

Blăstĕmulŭ de fată tare te-apasă și nu-țĭ dă pace. Și cu Ivo Frumosulŭ asemenĭ se întêmplă, elŭ porni la drumŭ sĕ caute pe mama sórelui. Și rătăcĭ prin lume vreme lungă, până ce o gasi, se apropiă de ea și 'i vorbi: „Bună-ḑeu sĕ te ție mamă dragă a sórelui!“ Și ea îi rĕspunse: „Mulțămimŭ Dumitale, Ḑeu sĕ te miluiéscă, Ivo Frumosule, ce cauțĭ tu pe la noi?“ „Vai, nu mĕ mai întreba că mare năcazŭ a datŭ preste mine; trebuie sĕ mĕ ducŭ la palatulŭ craiului Rogacĭ, dér unde va fi palatulŭ Ḑeu șcie.“ Apoi îi povesti tóte din firŭ în pĕrŭ și se rugă sĕ-i spună în care parte de lume se află palatulŭ éstа. „Ḑeu eu n'am auḑitŭ, dér mai așteptă, că 'mĭ va veni feciorulŭ îndată acasă, întrébă'lŭ pe elŭ și țĭ-a spune de bunăsémă; numai ascunde-te undeva, că de nu te pârlește!“

(Va urma).

*) Identice cu ielele nóstre.

## Avisŭ d-lorŭ abonați!

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

*Administrațiunea „Gaz. Trans.“*

## Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

### I. Plecarea trenurilorŭ:

**1. Dela Brașovŭ la Pesta:**

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

**2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

### II. Sosirea trenurilorŭ:

**1. Dela Pesta la Brașovŭ:**

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

**2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

### A. Plecarea postelorŭ:

*a)* Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ
*b)* „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
*c)* „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
*d)* „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
*e)* „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

### B. Sosirea postelorŭ:

*a)* Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
*b)* „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
*c)* Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
*d)* „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
*e)* „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.



Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.